

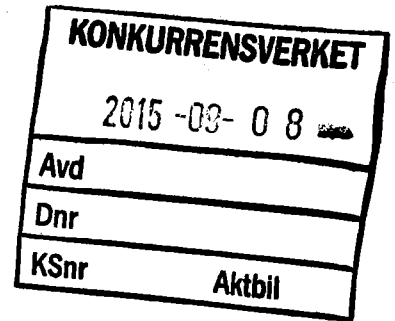

KLAGANDE

LMT Elteknik AB, 556463-2635
Logementsvägen 13 B
281 35 Hässleholm

MOTPART

Hässleholms kommun
281 80 Hässleholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Malmös dom den 8 juli 2015 i mål nr 5960-15

SAKEN

Överprövning av offentlig upphandling; fråga om prövningstillstånd

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten meddelar inte prövningstillstånd. Förvaltningsrättens avgörande står därför fast.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

För att kammarrätten ska pröva överklagandet krävs prövningstillstånd.

Prövningstillstånd ska meddelas om

- det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till (ändringsfall),
- det inte går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till utan att prövningstillstånd meddelas (granskningsfall),
- det är viktigt för ledningen av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt (prejudikatfall)

Dok.Id 328410

Postadress
Box 1531
401 50 Göteborg

Besöksadress
Stora Nygatan 21

Telefon
031-732 74 00
Telefax
031-732 76 00
E-post: kammarratten.goteborg@dom.se
www.kammarratten.goteborg.se

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

eller

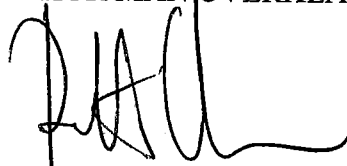
- det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet (extraordinära fall).

Detta framgår av 34 a § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291).

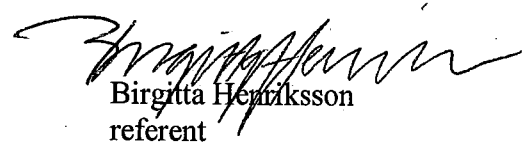
Kammarrätten har gått igenom allt material som finns i målet och kommit fram till att prövningstillstånd inte ska meddelas. Överklagandet kommer därför inte att prövas av kammarrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (formulär 1).

Retter Classon

Birgitta Henriksson
referent

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
Avdelning 1
Marita Ekdahl

DOM
2015-07-08
Meddelad i
Malmö

Mål nr
5960-15

Bilaga A

SÖKANDE

LMT Elteknik AB, 556463-2635
Logementsvägen 13 B
281 35 Hässleholm

MOTPART

Hässleholms kommun
281 80 Hässleholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling (LOU)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår LMT Elteknik AB:s yrkande om ingripande enligt LOU.

Dok.Id 265137

Postadress
Box 4522
203 20 Malmö

Besöksadress
Kalendegatan 6

Telefon
040-35 35 00
E-post: kansli1.fma@dom.se

Telefax
040-97 24 90

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Hässleholms kommun genomför en upphandling avseende tekniska konsulttjänster – el/kontroll. Upphandlingen genomförs i enlighet med reglerna om öppet förfarande enligt LOU. Enligt tilldelningsbeslut den 29 maj 2015 har ÅF-Infrastructure AB och Öhrns Ingenjörbyrå i Hässleholm AB tilldelats kontrakt, medan bl.a. LMT Elteknik AB (LMT) uteslutits från utvärdering då man inte ansetts uppfylla uppställda obligatoriska krav.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING

LMT ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att förvaltningsrätten förordnar om rättelse på så sätt att bolagets anbud ska beaktas i utvärderingen. LMT anför bl.a. följande.

Bolagets inskickade anbud uppfyller de krav som ställs i förfrågningsunderlaget och borde därför inte ha diskvalificerats. LMT riskerar att lida skada för det fall utvärderingen inte rättas då bolaget har lämnat det lägsta priset.

Av utvärderingsprotokollet framgår att LMT inte anses ha uppfyllt skalkrav på korrekt ifylld beräkningsbilaga då bolaget inte har angett restid i bilagan och då restid inte får vara 0 kr.

Beräkningsbilagan används i utvärderingen för att räkna ut ett lägsta pris som anbudslämnare får ange utifrån ett antal förutbestämda omkostnader/overheadkostnader. Det kan ifrågasättas om det är rimligt att upphandlande myndighet kan sätta en lägsta timkostnad på en anbudsgivare utifrån vagt specificerade omkostnader som innebär att anbudsgivarna kommer att få olika förutsättningar för sina anbud. Vidare är det svårt att förstå hur be-

räkningen görs. Beräkningsexemplet i bilagan består av siffror som är tagna ut tomma luften och som inte går att härleda.

Den punkt enligt vilken LMT:s anbud diskvalificerats är mycket vagt formulerad. Till vänster om fältet anges att kostnaden för restid ska anges utifrån en formel. LMT har tolkat detta som att man i fältet ska uppge sin reskostnad. LMT:s reskostnad i detta fall är 0 kr eftersom bolaget som praxis inte debiterar reskostnader till kunder när avståndet understiger 10 km eller restiden är under 15 minuter. Vad som menas med "Restid kan ej vara 0 kr" är svårtolkat då det inte står specificerat att reskostnaden inte får vara 0 kr.

Noteras bör också att det timpris som offereras i anbudet inte har något med denna beräkningsbilaga att göra. Av punkten AUB.31 i de administrativa föreskrifterna framgår att timpris ska anges i SEK och ska inkludera samtliga kostnader för uppdragets utförande.

LMT:s offererade timpris på 498 kr inkluderar alla kostnader enligt förfrågningsunderlaget. Några kostnader för resor ska inte uppges separat utan bolaget har tolkat det som att detta ska ingå i timpriset.

Hässleholms kommun bestrider bifall till LMT:s ansökan och anför bl.a. följande.

I beräkningsbilagan ska anbudsgivarna ange sina overheadkostnader, personalkostnader etc. Beräkningsmodellen räknar sedan ut ett lägsta timpris som anbudsgivaren kan lämna och ändå gå med 5 procents vinst. Uppgifter som ska anges i beräkningsbilagan kan beräknas fram utifrån anbudsgivarnas årsredovisning.

Upphandlande myndighet sätter inte ett lägsta timpris, utan timpriset beräknas utifrån de omkostnader som företaget har. Beräkningsmodellen är inte vag, som hävdas av LMT, om man fyller i korrekta siffror. Siffrorna är vidare inte tagna "ur tomma luften".

Om LMT funnit att modellen är vag och otydlig och inte förstått varifrån siffrorna kommer, så hade bolaget haft möjlighet att begära ett förtydligande av beräkningsmodellen under anbudsförfarandet. Detta har bolaget inte gjort.

I punkten AUB.31 anges bl.a. följande.

Timpris skall anges utifrån beräkning enligt bilaga beräkningsmodell, timdebitering får ej understiga minsta timdebitering för täckning av fasta kostnader, enligt bilaga beräkningsmodell. Uppgifterna i de blå fälten ska vara på årsbasis, modellen beräknar sedan ut lägsta timpris per automatik.

TF kan begära att anbudsgivare styrker att rätt siffror är angivna av anbudsgivaren. Finner TF/HIBAB att beräkningen leder till oskäligt låga timpriser så kan anbudet förkastas på grund av att trovärdiga uppgifter ej har lämnats, vilket innebär att anbudsgivaren har farit med osanning och vilseledande uppgifter som är ett allvarligt fel i yrkesutövningen. TF kan komma att begära in årsredovisning för att säkerställa ovanstående uppgifter.

Anbudsgivaren skall på heder och samvete ange korrekta och sanningsenliga siffror i de blå fälten i bilaga beräkningsmodell.

LMT har inte fyllt i de blå fälten korrekt och sanningsenligt, då det klart och tydligt framgår i beräkningsbilagan att kostnaden för restid inte kan vara 0 kr. Ingen annan anbudsgivare har missuppfattat detta, och det var ytterligare två anbudsgivare som utgick från Hässleholm.

Om LMT inte hade blivit diskvalificerat på grund av att bolaget inte angett någon summa för restid, så hade upphandlande myndighet starkt ifrågasatt om bolagets angivna siffror är sanningsenliga.

Beräkningsmodellens syfte är endast att försäkra att rätt timpris lämnats och att restid och övriga kostnader är medräknade i timpriset enligt AUB.31. Modellen räknar endast ut ett lägsta timpris utifrån företagets kostnader med ett påslag om 5 procent i vinst. Alternativet är att sätta en lägsta timkostnad, vilket är tillåtet, men då går dynamiken i prissättningen förlorad.

LMT genmäler bl.a. följande. Hässleholms kommun har i yttrande angett att det inte är tekniska förvaltningen (TF) som sätter lägsta timpris, utan timpriset beräknas utifrån de omkostnader som företaget har.

LMT ställer sig frågande till denna beskrivning. Som LMT tolkar förfrågningsunderlaget så ska anbudsgivarna lämna ett timpris som inkluderar alla omkostnader och timdebiteringen får inte understiga minsta timdebitering för täckande av fasta kostnader. Detta borde innebära att det är TF som sätter lägsta timdebitering individuellt för varje anbudsgivare utifrån sin beräkningsmodell.

Det är inte rimligt att en anbudsgivare inte kan konkurrera på lika villkor med övriga anbudsgivare för att man kanske har högre kostnadsläge/omkostnader inom andra delar av sin verksamhet som inte berör offererad tjänst. Företaget kan även ha en större del av sin verksamhet i ett storstadsområde som i de flesta fall innebär högre kostnader för personal, lokaler m.m. vilket kommer att påverka priset man kan lämna i denna upphandling. Detta förfarande bör strida mot principerna om likabehandling och proportionalitet.

I förfrågningsunderlaget anges vidare att TF kan kontrollera uppgifter mot årsredovisningen. LMT har dock aldrig sett någon årsredovisning där overheadkostnader specificeras enligt den i upphandlingen aktuella beräkningsmodellen. För att belysa hur dålig beräkningsmodellen är kan man ta

posten *Overhead administration* som exempel. Enligt modellen ska posten innefatta tjänster för administration, städ och dylikt. Man kan ifrågasätta varför städ ska ingå i overheadkostnader för administration och inte i overheadkostnader för lokaler. Vidare kan man fråga sig vad dylikt är.

Ska man använda sig av en beräkningsmodell som ska vara lika för alla anbudsgivare bör man använda sig av kostnadsposter som finns i en årsredovisning i stället för att hitta på egna. Hässleholms kommun har vidare uppgett att ingen annan anbudsgivare missuppfattat hur restiden skulle anges. Det kan dock noteras att 60 procent av anbudsgivarna blev diskvalificerade p.g.a. felaktig information angående timpriser och restider.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 16 kap. 4 och 6 §§ LOU kan rätten pröva om en upphandlande myndighet brutit mot någon bestämmelse i lagen och, på talan av en leverantör som lidit eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt.

I förfrågningsunderlaget punkten AUB.31 *Anbuds form och innehåll*, anges att bilagan beräkningsmodell ska bifogas anbudet. Vidare anges bl.a. följande.

Timpris skall anges utifrån beräkning enligt bilaga beräkningsmodell, timdebitering får ej understiga minsta timdebitering för täckning av fasta kostnader, enligt

bilaga beräkningsmodell. Uppgifterna i de blå fälten ska vara på årsbasis, modellen beräknar sedan ut lägsta timpris per automatik.

TF kan begära att anbudsgivare styrker att rätt siffror är angivna av anbudsgivaren. Finner TF/HIBAB att beräkningen leder till oskäligt låga timpriser så kan anbudet förkastas på grund av att trovärdiga uppgifter ej har lämnats, vilket innebär att anbudsgivaren har farit med osanning och vilseledande uppgifter som är ett allvarligt fel i yrkesutövningen. TF kan komma att begära in årsredovisning för att säkerställa ovanstående uppgifter.

Anbudsgivaren skall på heder och samvete ange korrekta och sanningsenliga siffror i de blå fälten i bilaga beräkningsmodell.

I den aktuella beräkningsbilagan anges bl.a. följande.

Alla blåfärgade fält ifylls av anbudsgivaren, uträkning enligt angiven beräkningsmodell

Beräkning av omkostnader/overheadkostnader till underlag för timkostnader

	Kommentar
1. Overhead administration	Skall innefatta tjänster för admin, städ och dyl
2. Overhead lokaler	
3. Overhead anställda m arbetskläder, datorer, verktyg	
4. Personalkostnader	Skall innefatta antal anställda i produktion under året
5. Resor/bilar	Skall innefatta resor, ev. traktamenten, utlägg mm relaterade till alla resor i tjänsten med bil
Antal anställda	Ange antalet anställda
Kostnader	
Vinstpåslag 5 %	
Underlag för kostnad	
Kostnad för restid beräknat på följande : 2 platsbesök (tur och retur) * 40 veckor på Norra Kringelvägen 42, 281 41 HLM	Restid kan inte vara 0 kr. För företag som vill etablera sig i HLM beräknas restid från Hässleholm Centralstation 281 31 HLM till Norra Kringelvägen 42 HLM

Förvaltningsrättens bedömning

Hässleholms kommun har diskvalificerat LMT:s anbud på den grunden att bolaget inte uppfyller ställt skallkrav på korrekt ifylld beräkningsbilaga avseende restid, då LMT angett 0 kr för restid vilket inte är tillåtet. LMT har å sin sida anfört att den aktuella posten avseende restid är otydlig eftersom det anges att restid inte kan vara 0 kr men det står inte specificerat att reskostnaden inte får vara 0 kr.

Syftet med den aktuella beräkningsmodellen är att den upphandlande myndigheten ska kunna kontrollera att anbudsgivarens lämnade pris överstiger anbudsgivarens fasta kostnader. I beräkningsmodellen har den upphandlande myndigheten därför ställt upp olika kostnadsposter som anbudsgivaren har i sin verksamhet, bland annat kostnader för resor. Det får, enligt förvaltningsrättens mening, anses stå klart att LMT har kostnader för resor. Mot bakgrund av syftet med den aktuella beräkningsmodellen får det vidare, enligt förvaltningsrättens bedömning, anses ha framgått med tillräcklig tydlighet att anbudsgivare, oaktat att man väljer att själv stå för reskostnaderna, ska ange dessa i den aktuella beräkningsbilagan. Genom att inte ange sina kostnader avseende restid har LMT inte uppfyllt ställt skallkrav avseende korrekt ifylld beräkningsbilaga.

LMT har vidare gjort gällande att beräkningsbilagan även är otydlig avseende vad som ska innefattas i övriga kostnadsposter samt att den står i strid med principerna om likabehandling och proportionalitet. LMT har emellertid inte konkretiserat hur de påstådda bristerna har medfört att bolaget lidit eller riskerat att lida skada (jfr HFD 2013 ref. 53). Förvaltningsrätten finner det därför inte visat att åberopade brister avseende beräkningsmodellen har medfört att bolaget lidit eller riskerat att lida skada.

Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten att det inte finns skäl för ingripande enligt LOU på de grunder som LMT åberopat i målet. LMT:s ansökan om ingripande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B LOU)

Ola Brändström